

TEATER- LEDARUTBILDNING

Teaterledarutbildning

Ett brett kulturliv har visat sig vara en viktig faktor för val av bland annat bostadsort.

Detta gäller inte enbart konsumtion av kultur utan även möjligheten till att själv hitta sociala sammanhang där möjlighet till kreativitet ges. Forskning visar tydligt på estetikens vikt för vårt eget välbefinnande, för näringars tillväxt, hjärnans utveckling, innovation och social utveckling.

Genom mötet med det sinnliga lär vi oss inte enbart att njuta och fyllas av välbehag utan även förmågan att visa empati och omvärdera våra värdegrunder.

Idé

Teater Mila är kunskapscentret för att utbilda ny teaterledare och vidareutbilda befintliga ledare inom teater. Vår fokus ligger på att alltid stötta ledaren i sin roll för att denne ska fortsätta att utvecklas, känna sig trygg i sin roll och vilja verka som ledare över tid. En teaterledare kan aldrig ersätta en utbildad teater- eller dramapedagog, men är ett stort komplement. Med fler välutbildade teaterledare kommer många teatergrupper startas i länet.

Vision

Genom att utbilda och stötta teaterledarna i länet ges barn och unga chansen att upptäcka och utöva sitt teaterintresse. Stödja ledarna i sin roll och ge dem trygghet i ledarskapet. Tryggheten ökar viljan att stanna i verksamheten över tid, så att teater-/ dramagrupper inte bara finns vid 10st studiecirkelträffar och sedan upphör. Bygga upp en verksamhet från grunden som växer sig stark, så att det i slutändan är möjligt för varje teaterintresserat barn eller ungdom att medverka i en teaterverksamhet i sin kommun.

Syfte

Barn och unga i Västerbotten får ägna sig åt teater i den kommun de bor i. Höja kvalitén på teaterledarna och gruppverksamheten för barn och unga i Västerbotten. Att vara en resurs för teater-/dramaledare i Västerbotten. Ledarna får den kunskap och stöd de behöver för att känna sig trygg i sitt ledarskap.

Mål

Det ska finnas tillgång till teaterledare i varje kommun. Det finns en bred teaterverksamhet för barn och unga i samtliga Västerbottens kommuner. Det är lika lätt att börja i en teatergrupp som i en idrottsförening.

Pilotkommuner

En satsning på att få fram ledare och starta verksamhet bör ses över minst en 3-års period. För att det ska vara hanterbart och för att ge de bästa förutsättningar till de kommuner som ingår i projektet, bör antalet kommuner begränsas till 7-8st i uppstarten. Dessa kommuner ska vara en blandning av inlandskommuner och kustnära kommuner. Deltagande kommuner kan då rättvisande representera genomsnittet av samtliga kommuner i länet. Dels under utbildningarnas gång, uppstart av verksamhet och i utvärderingen efter 3år.

Samverkansgrupp

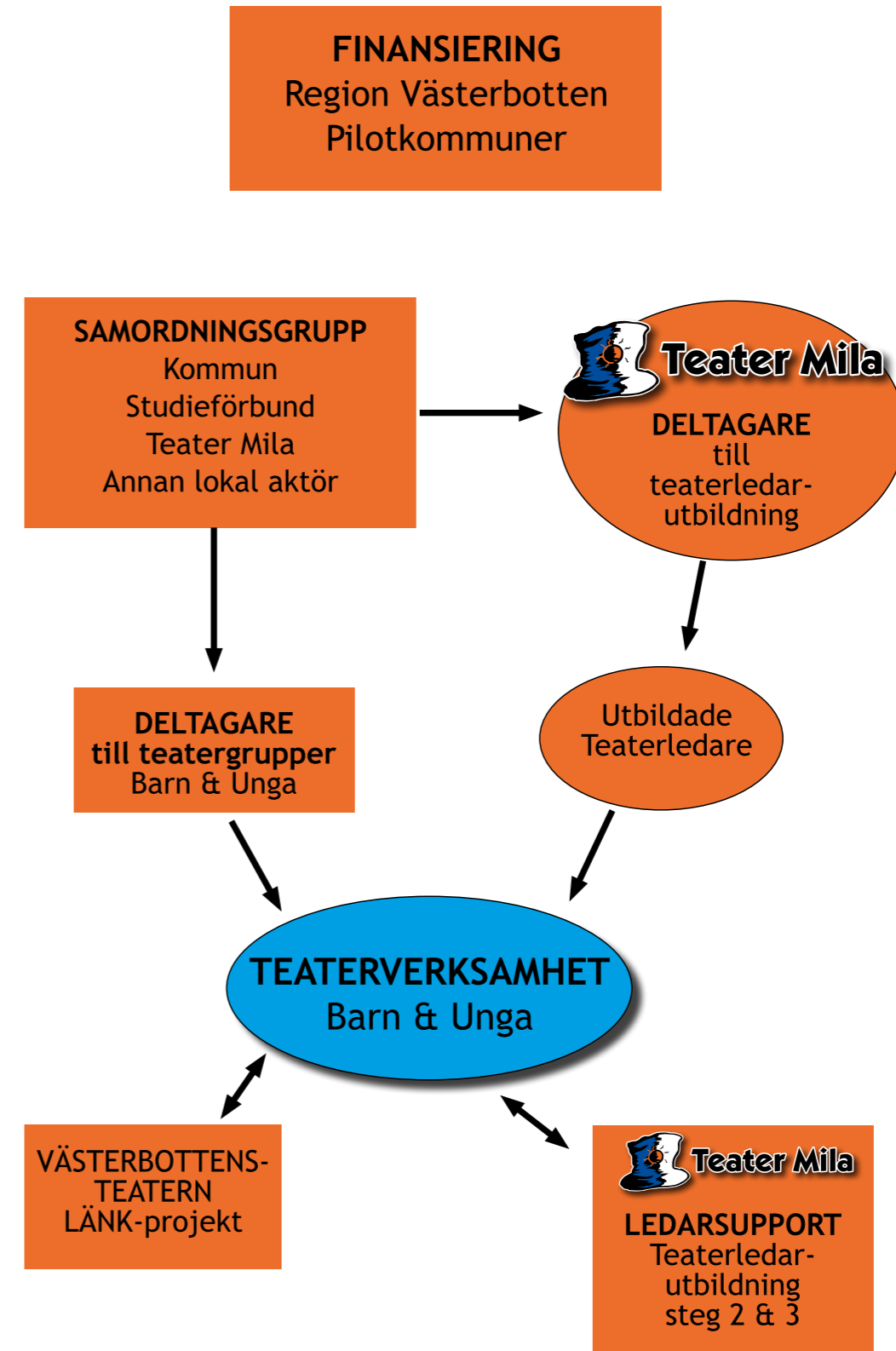
I varje pilotkommun hjälper vi till att bilda en Samverkansgrupp. Den bör bestå av representanter från kommunen, studieförbund och/eller annan lokal aktör. Vi ser studieförbunden som en möjlig bärare av teater/ dramaverksamheten på lokal nivå. Den lokala samverkansgruppen hjälps åt att hitta personer på orten som de kan skicka till teaterledarutbildningen samt att se till att det finns en/flera barn och/eller ungdomsgrupper som kan starta när teaterledaren är klar.

Västerbottensteatern kan stödja befintliga teatergrupper med regihjälp samt är ett stöd för de ungdomsgrupper som vill medverka i Riksteaterns LÄNK-projekt.

Målgrupp för utbildningen

Unga/ unga vuxna 17-30 år.

Föräldrar som vill engagera sig som ledare för sina egna eller andras barn.

Organisationskarta

Vi vill se att Region Västerbotten samt pilotkommunerna går in med finansiering i projektet. Kommunen har sedan minst en representant med i den lokala samverkansgruppen. I denna grupp skall även mottagaren/mottagarna av teaterledarna sitta. När teaterledarna är utbildade kan de direkt börja att hålla den/de grupper som samverkansgruppen har fått ihop.

När verksamheten är igång fortsätter Teater Mila att stötta ledarna och grupperna samt att Västerbottensteatern kan stötta med regi och hjälpa de grupper som vill medverka i Riksteaterns LÄNK-projekt.

Teaterledarutbildningen

Steg 1; är en grundutbildning för att ledaren efteråt skall kunna hålla i nybörjargrupper. 120 timmar varav 40 timmar självstudier/hemuppgifter fördelat på 5 helträffar.

Drama som arbetsmetod
Dramapedagogik, gruppetablering & kommunikation

Teater som arbetsform
Berättande, fantasi, scenisk närvaro, kontakt och improvisation

Teaterproduktion
Olika vägar från idé till färdig föreställning

Ledarskap
Ledarskap & gruppdynamik

Jag som teaterledare
Individuella behov, perspektiv och utveckling.

Hemuppgifter
Teorier och uppgifter utifrån innehållet i träffarna samt repertoarkunskap.

Steg 2 & 3; 120 timmar varav 40 timmar självstudier/hemuppgifter fördelat på 5 helträffar.

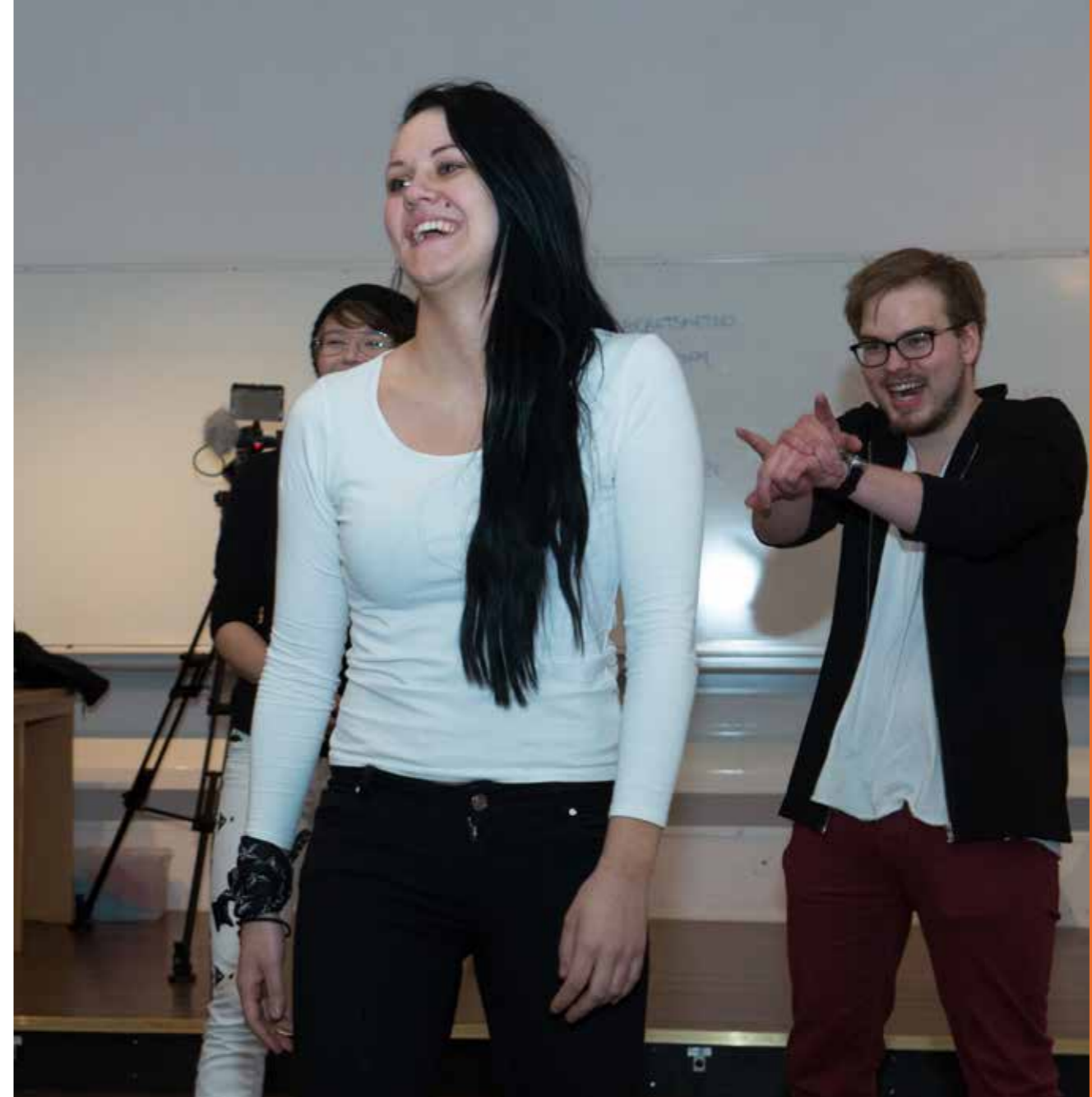
Ledarskapsutveckling, konflikthantering och forumspel.

Ledarna har nu varit verksamma ett tag så det är dags att få påfyllning och handledning i arbetet med den egna ledarrollen.

Konflikter är en del av vardagen, det gäller att hantera dem så att de blir till en konstruktiv del. Detta gör vi genom att studera konflikthantering, härskartekniker och gruppstärkande övningar. En del av arbetet är att lära om Forumspel, värderingsövningar och jokerrollen vilket sker både teoretiskt och praktiskt.

Kursen avslutas med att vi gemensamt skapar en uppsättningsidé och iscensätter den med skådespeleri, dramaturgi, scenografi, mask, kostym och så vidare. Föreställningen ska också marknadsföras och spelas för en utomstående publik.

Självstudier; hemuppgifter mellan träffarna. Konflikthantering, ledarskapsteorier och planering av gruppstärkande aktiviteter. Karaktärsanalys och repetition inför den egna produktionen. Se och analysera en föreställning.

Ledarsupport

Vi håller kontakten med våra teaterledare även efter utbildningen.

En teaterledare är oftast ensam i arbetet med att förbereda ett pass eller att hålla i alla övningar med teatergruppen. Många gånger finns inte heller kunskapen om teater hos andra i den organisation som man befinner sig i. För att den enskilde ledaren inte ska vara utelämnad åt sitt öde, stöttar vi dem.

Detta gör vi genom att:

Kom igång direkt

För att de nya teaterledarna ska komma igång så snabbt som möjligt så skickar vi med dem 20 färdiga teaterpass. Detta är ett stöd för de som känner sig ovana att planera sina egna pass. Det går givetvis bra att planera sina egna upplägg direkt från start.

Övningsregister

Genom Teater Mila:s hemsida hittar teaterledaren en mängd förslag på bra övningar. För att det ska vara lätt att hitta den typ av övning som man är ute efter har vi satt rubriker och beskriver hur de kan användas.

Personlig kontakt

Exempel 1; I vissa fall fungerar inte en övning som ledaren vill eller har förväntat sig. Det är då lätt att känna sig misslyckad som ledare och få en känsla av att inte räkna till. Det är dock med all säkerhet inget fel på övningen, inte på gruppen och inte på ledaren heller. Däremot behövs det kanske hjälp med att genomföra den på rätt sätt utifrån den unika grupp ledaren har. Genom personlig kontakt med vår dramapedagog får ledaren hjälp att reflektera och komma fram till varför det inte fungerar och hur man kan göra vid nästa tillfälle.

Exempel 2; Alla grupper är unika och ibland kan det vara svårt att veta hur man ska få gruppen att fungera tillsammans. Kanske är det någon i gruppen som tar all plats och fokus och en annan som aldrig får komma fram. Detta är bara ett möjligt scenario som man kan ställas inför. Även här är det lätt som ledare att känna frustrationen av att inte räkna till. Istället för att känna sig misslyckad eller otillräcklig, så kan man även här vända sig till oss för att få hjälp att jobba vidare.

Genom att man vänder sig till oss för handledning när nya situationer uppstår kan vi efterhand ge dem nya verktyg. Eftersom ledaren är den som själv genomför förändringarna i gruppen kan denne lägga en erfarenhet till i ryggsäcken. Ledaren har inte bara fått hjälp i situationen utan har även lärt sig något inför nästa gång något likande uppstår i någon av de grupper som ledaren har.

Beräknad effekt

Här vill vi ge en bild av vad som är rimligt att förvänta sig av antalet grupper och medverkande i den verksamhet som teaterledarna kommer att leda.

Uträkningarna baserar sig på ett genomsnitt per ledare på de som tidigare har utbildat sig till teaterledare. Den tar också hänsyn till att alla inte är verksamma hela tiden.

År 1: 314 deltagare

År 2: 648 deltagare

År 3: 972 deltagare

Varje pilotkommun skickar 2 deltagare per år till steg 1. Efter tre år har totalt 6 deltagare från varje kommun genomgått steg 1. Tredje året väljs 2 teaterledare ut från varje kommun. Dessa ledare går sedan teaterledarutbildningens steg 2 & 3.

Steg	År 1	År 2	År 3	Totalt
Steg 1	14 st	14 st	14 st	42 st
Steg 2 & 3			14 st	14 st

Uppföljning pilotkommuner

Vi fokuserar på:

- Samverkansgrupp.
- Ledaren
- Antal deltagare i verksamhet

Innan projektets start vill vi veta hur organisationen i kommunen brukar göra för att få igång nya grupper. Under projektets gång håller vi en dialog om hur detta arbete går.

Som tidigare nämnts så ligger vår huvudfokus på den som ska verka som ledare. Det är den vi vill stötta och hjälpa så att den lyckas i sitt ledarskap och med de grupper hen är verksam i.

Vi vill även följa upp hur många barn och unga som deltar i de grupper som startas i kommunerna. Detta sker både före projektets start och sedan en gång per år under projektets tid.

I dagsläget vet vi inte hur många grupper och deltagare det kommer att vara efter tre år. Genom att följa upp de tre ovanstående delarna hoppas vi kunna upptäcka i tid vad som fungerar och vad som inte fungerar. Lyckas en kommun väldigt bra med att nå barn och unga är det bra att alla andra också tidigt kan se vad de gör som är bra.

Mervärden på sikt

Hur kan det komma att se ut om alla som har ett teaterintresse får chansen att ägna sig åt det? Vilka mervärden kan komma att skapas?

Stärka teatern som konstform. Med fler barn, unga och vuxna som kan ägna sig åt teater på fritiden, så är det fler som får en naturlig ingång till teatern. Då kommer det bli fler som besöker institutionerna och andra professionella scener för att se föreställningar. Samma tendens kan vi redan idag se bland barn och unga som idrottar. Där får de en naturlig ingång till idrotten och merparten följer också med vad som händer inom sin idrott. Bland annat genom att gå på elitlagens, eller bygdens matcher/ tävlingar.

Fler utbildade teater- & dramapedagoger får jobb i Västerbotten. När det finns många teaterledare och många som går i teatergrupper kommer också behovet av utbildade teater- & dramapedagoger att öka. Med fler utövare kommer det att ställas större krav på ledaren när grupperna hållit på ett antal år och det behövs spetskompetens. Med en bred verksamhet i grunden med teaterledare på olika kunskapsnivåer finns också det ekonomiska underlaget för att grupper med en högre ambitionsnivå kan ha anställda teater-, dramapedagog eller regissör som ledare.

Ett attraktivare Västerbotten för nyinflyttade! Landsbygden och de mindre orterna blir attraktivare för en familj som avväger att flytta dit. Är man van att barnen har tillgång till teater/ drama som fritidsaktivitet, så är det bra att de kan fortsätta på den nya orten. Det blir givetvis mera attraktivt att bo kvar, när ens barn kan delta i kulturverksamhet i närheten och inte måste åka tiotals mil för att tillgodose sitt fritidsintresse.

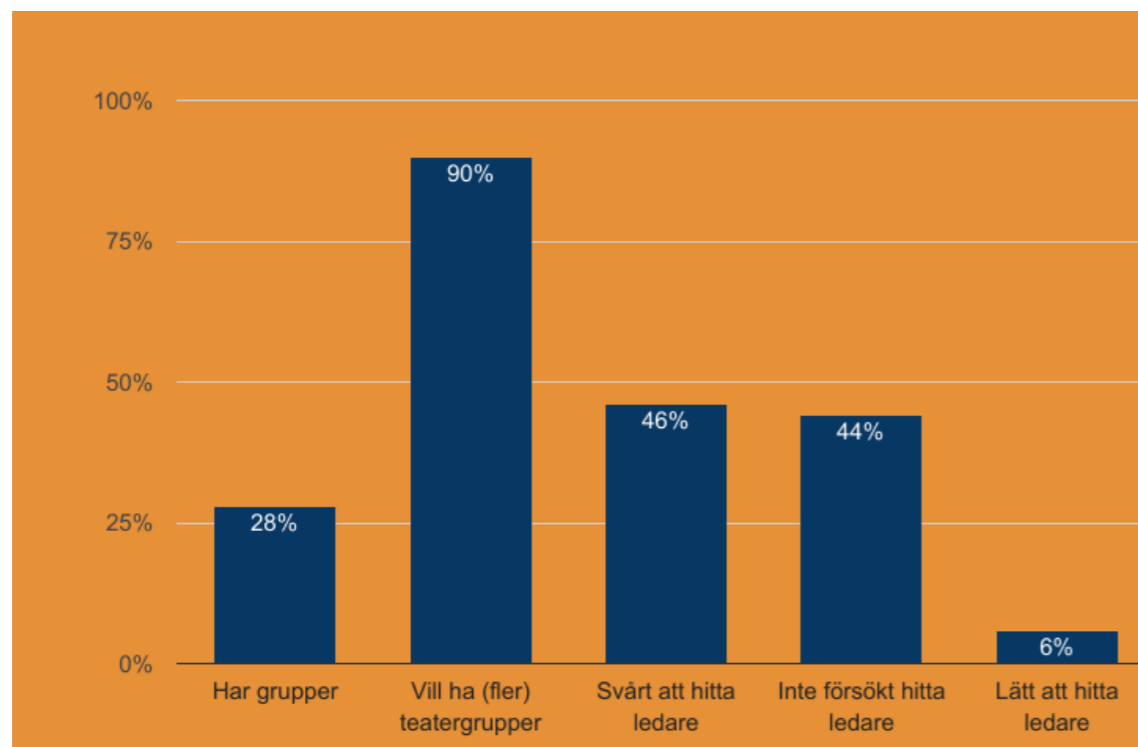
Ylva Schönfeldt, kursledare

Enkät 2010

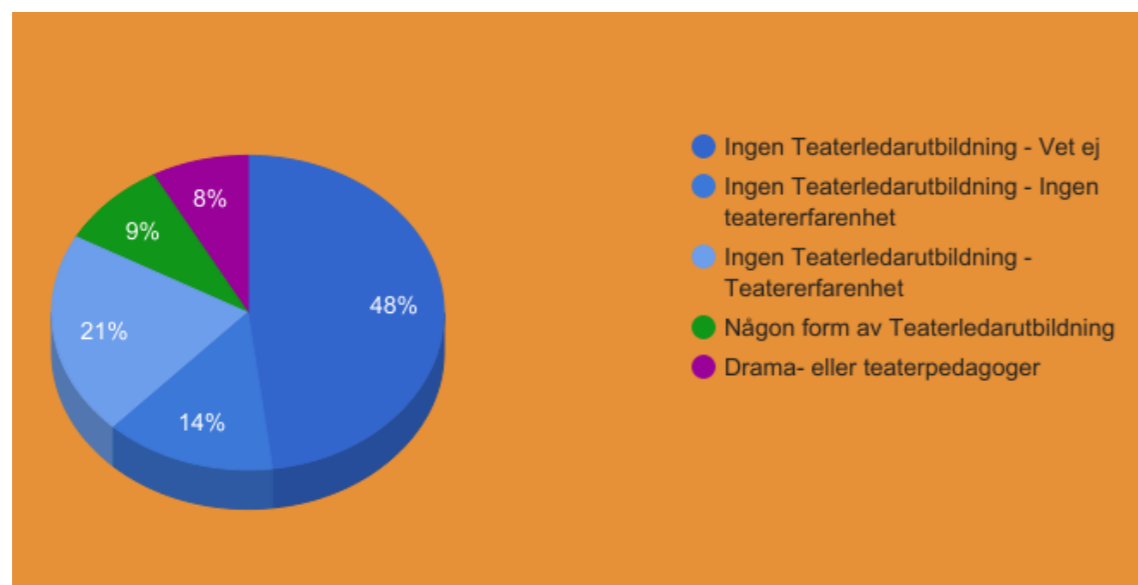
I samband med att vi skulle ta fram vår Teaterledarutbildning, så genomförde vi en enkätundersökning i Västerbotten och Norrbotten.

I Västerbotten vände vi oss till alla kulturförvaltningar hos kommunerna, ABF-kontor, Medborgarskolan, Vuxenskolan, Svenska kyrkans församlingar samt alla fria teatergrupper i länet

Av dessa valde 77% att delta i en telefonintervju.

Utbildning i att leda teatergrupp

Teater Mila bildades 2004 och arbetar i de fyra nordligaste länen. Teater Milas verksamhet har tre områden:

FÖRESTÄLLNINGAR SKAPANDE SKOLA UTBILDNINGAR

Teatern är ensam i landet om att ha en omfattande teaterledarutbildning.

Teaterverksamhet i hela länet, lika stark och självklar som idrottsrörelsen är möjlig!

Kontakt:
Tel 070-250 69 06
robert@teatermila.se

Teater Mila